

BÖJTI SZELEK

▼ SZÖVEG: RÁZSI ANDRÁS

Szent Mihály öltöztet, Szent György vetkőztet – tartja a népi szólás. Április hónapra igen sok jelzót akasztott a nép. Nevezik szeszélyesnek, bolondosnak is, amire van is nyilvánvaló magyarázat, ugyanis ebben a hónapban még nagyon sok minden megtörténhet az időjárásban. Nem ritka, hogy még lehullik egy kevés hó: igaz, elvértve, vagy inkább sosem marad meg tartósan. Gyakran fordulnak már elő nyarat idéző melegek, ráadásul a szélsőségek pár napon belül, nem kevés fejfájást okozva az időjárás-változásra érzékeny társainknak – sokszor a szó szoros értelmében.

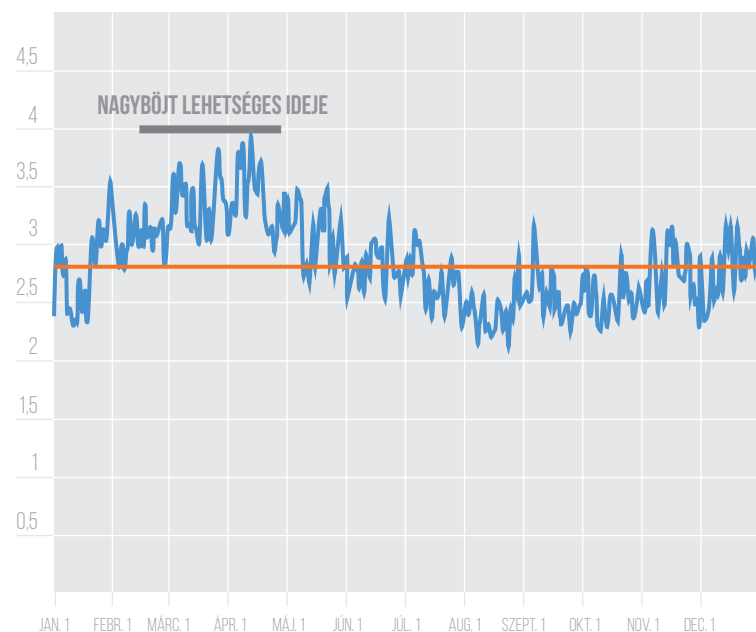
Természetesen őseink Szent György havában is figyelték az időjárást, és próbáltak rendszert találni

e valóban szeszélyes időszakban is. Az egyik ilyen megfigyelés április 25-re, Szent Márk napjára vonatkozik: „A fülemüle énekére javallott figyelmeztetni, mert ha megszólal, dalával csodás tavaszt hirdet. Ha hallgat, akkor változékony tavaszra van kilátás.” Sajnos, a mindennapos meteorológiai gyakorlatban nincsen a fülemüleének figyelésére alkalmas standard eszköz, így e megfigyelést nem lehet se megerősíteni, se cáfolni...

Van azonban egy másik megfigyelés, amit a néphagyomány a böjti szelek néven emleget. A húsvét a tavaszi nap-éj egyenlőséget követő első holdtölte utáni vasárnapra esik, tehát nincs kijelölt időpontja a naptárban, mint általában a többi ünnepnek. Legko-

rábban március 22-én, legkésőbb pedig április 25-én lehet, és ezt előzi meg egy negyvennapos időszak, a nagyböjt, ami így február 12-e és április 23-a között lehet, függően a húsvét időpontjától. Eleink megfigyelték, hogy a nagyböjti időszak magával hozza a szelet is, azaz ilyenkor az átlagosnál erősebb a légmozgás. A jelenséget böjti szelek névvel illették.

Ne feledjük, hogy a Kárpát-medence közepesen szelesnek mondható, ezért a megszokottól, az átlagtól való kevés eltérés is feltűnő lehet. Ábránkon jól látszik, hogy valóban, a Kárpát-medencében a lehetséges szélmaximum a nagyböjti időszakra tehető, és ezen belül is Szent György hava a legszelesebb.

HARMINCÉVES SZÉLÁTLAG A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN

— NAPI ÁTLAGSZÉL
— ÁTLAGOS SZÉL

RÁZSI ANDRÁS
METEOROLÓGUS,
AZ ESZTERHÁZY KÁROLY
EGYETEM OKTATÓJA,
AZ OMSZ MUNKATÁRSA

ÁPRILISI PREMIEREK AZ OZONENETWORK TÉVÉBEN

AZ OKOS UTAZÓ
20:00

RENDKÍVÜLI ÁLLATOK
21:00

HARRY HERCEG
AZ EVERESTEN
21:00

VILÁGÖRÖKSÉGÜNK
NYOMÁBAN
20:00

